

“Un pare i un amic.” Així veu Carlos Osoro, nou arquebisbe de València, el seu predecessor al càrrec, Agustín García-Gasco. Dues definicions que poden fondre's en una de sola: monsenyor Osoro és un *deixeble* del cardinal García-Gasco. La seua designació com a substitut del toledà significa perseverar en la línia marcada per aquest últim durant setze anys, un temps en què l'Església valenciana s'ha estimat més anar de bracet del poder polític imperant que no pas obrir-se a la pluralitat social. Fet i fet, Osoro també ha lloat la capacitat de capir “quines han de ser les relacions de l'Església amb el món” que demostra el seu homòleg madrileny, Antonio María Rouco Varela, l'estendard del sector més conservador de la cúria espanyola, conjuntament amb Agustín García-Gasco mateix.

Carlos Osoro, segons que ha declarat en una entrevista concedida a *Paraula* –l'òrgan informatiu de l'arquebisbat de València–, prové d'una “família normal, cristiana, en què el valor de Déu en la vida era absolut, no hi havia res de més important”. “Mon pare era perit electricista, i ma mare va dedicar-se a nosaltres, a les feines de casa; som tres germans, un dels quals és professor universitari, i l'altre té un negoci d'embarcacions d'esplai; jo sóc el més gran de tots tres”, ha explicat el nou arquebisbe, fill de la petita població càntabra de Castañeda. Doblement llicenciat universitari, Osoro fins i tot va exercir de mestre; de fet, accedí a la carrera eclesial a través del Seminari de Vocacions Tardanes de Salamanca. La darrera vegada que va visitar el cap i casal, després de molts anys, va ser amb motiu de la visita papal del 2006, un esdeveniment que, a parer seu, “ha marcat la vida de València i les vides dels valencians”.

Del 1997 al 2002 fou bisbe d'Ourense, una diòcesi tranquil·la, per on passà silenciosament. Si de cas, hom el recorda perquè fou cap visible de la investigació interna que l'Església va obrir en esclatar el cas Gescatera, societat d'inversions en què la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) va perdre uns 12 milions d'euros. Aquells amb qui convisqué el recorden proper, atent, recurrent totes les disperses parròquies de què consta aquesta demarcació gallega, per bé que sense fer ús de la llengua pròpia. Tot seguit va emigrar

Carlos Osoro, nou arquebisbe de València, officiant un acte religiós a Astúries, l'arxidiòcesi d'on prové.

Carbó per a València

Dissabte 18 d'abril, Carlos Osoro pren possessió com a nou arquebisbe de València. Càntabre de 64 anys i procedent de l'arquebisbat d'Oviedo, Osoro garanteix la continuïtat de la línia marcada per Agustín García-Gasco. Des del 1923 que no hi ha, a més, un valencià al capdavant de l'arxidiòcesi.

a Astúries, ja com a arquebisbe, on s'ha estat set anys i on tampoc no ha cultivat el bable. Malgrat això, el gener passat, en ser proclamat nou arquebisbe de València, va afanyar-se a assegurar que ja feia “un mes” que “aprenia valencià” per tal de dur “l'evangeli als fidels”.

Els sectors del clergat valencià menys afectes a García-Gasco, però, no són gaire optimistes amb l'arribada d'Osoro. “Això que diu del valencià és faronejar; només cal veure que ve recomanat per García-Gasco.” Com a exemple, aquestes fonts indiquen que és una “mala

notícia” que el nou arquebisbe estiga disposat a mantenir Gasco com a “gran canceller” de la Universitat Catòlica Sant Vicent Màrtir. “Osoro –afirmen aquestes veus– sempre ha format part dels sectors més intransigents de l’episcopat, i si no s’ha destacat és per la seua poca transcendència pública. Ara, amb un càrrec de més volada, potser es farà notar més... Encara trobarem a faltar García-Gasco! Ja sabeu que no hi ha cap mal que no siga susceptible d’empitjorar. Què passarà, per exemple, amb l’actual secretari de l’arquebisbe, Antonio Corbí?”

Hereu de Tarancón i de Merchán.

En efecte, Carlos Osoro ja va significar un abans i un després a l’arquebisbat asturià. Va accedir-hi després d’haver-hi passat el borrianenc Vicent Enrique i Tarancón (1964-1969) i el també ben carismàtic Gabino Díaz Merchán (1969-2002). Tots dos van presidir la Conferència Episcopal Espanyola entre el 1971 i

el 1987, un període en què l’Església va mostrar evidents signes oberturistes, en consonància amb allò que havia estat el concili Vaticà II. No van dubtar a baixar a la mina, quan va caldre. Per contra, el trànsit asturià d’Osoro s’ha caracteritzat per tot el contrari. Les principals acusacions de què ha estat objecte apunten cap a un distanciament d’àmplies capes de la societat, incloent-hi segments practicants, i una excessiva tendència al luxe. Hom també li retreu un doble discurs pel que respecta a les vocacions: d’una banda, s’ha mostrat molt preocupat per augmentar les places i condicions físiques dels seminaris major i menor, però, d’una altra, abandona la diòcesi amb només 20 seminaristes, una de les xifres més baixes de la història del bisbat.

Al seu comiat d’Oviedo, monsenyor Osoro reconeix que li han retret “haver estat més temps amb els rics que no amb els pobres”, encara que a continuació s’erigeix en defensor dels més desvalguts –“molts immigrants em veuen com el seu gran defensor”– i fa notar que ha recorregut “50.000 o 60.000 quilòmetres cada any”. Potser pel seu afany de “control·lar-ho tot, fins al més mínim detall”, com explica una persona que l’ha conegut de prop. “És *vox populi* que no mantenia una relació gaire excelsa amb el bisbe auxiliar d’Oviedo, Raúl Berzosa”, rebla. Els rumors també indiquen que Osoro –l’arxidiòcesi d’Oviedo aixopluga les diòcesis d’Oviedo, Astorga, Lleó i Santander– fou el causant del canvi de destinació de qui va ser bisbe de Santander –la seua diòcesi de naixement– entre els anys 1991 i 2006, José Vilaplana (nat a Benimarfull, Comtat). Una persona de caràcter força moderat, capaç de qüestionar les manifestacions multitudinàries organitzades per l’Església i d’oposar-se a la línia editorial de la COPE, apartat de la diòcesi càntabra i enviat a Huelva, plaça clarament inferior. Osoro va criticar sense embuts la llei de matrimonis homosexuals, les converses del govern espanyol amb ETA o el subministrament a les farmàcies de la píndola antiembaràs. “Ni l’Església ni els cristians no tenim res a aportar a la política, però sí que hem de fer observacions com a ciutadans, amb opinions clares sobre la vida pública”, ha dit. Al capdavant, opina que “en una societat com la nostra, marcada històricament per la religió catòlica, tothom ha rebut la

influència cristiana, motiu pel qual costa de copsar fins a quin punt els no-creients ho són, realment”. “En nom del pluralisme –ha sentenciat–, patim la imposició de la no-religió a les escoles.”

A València, atesa la gran extensió i població de l’arxidiòcesi –València, Oriola-Alacant, Mallorca, Sogorb-Castelló i Eivissa–, Osoro coincidirà amb tres bisbes auxiliars –Esteban Escudero, Salvador Giménez i Enrique Benavent–, dels quals una font consultada per aquest setmanari té clar que “només en continuarà un, renovaran els altres dos”. Molts auguren un bisbat per a Escudero, de fet, i ben bé podria ser el de Cartagena o el de Menorca, que han quedat vacants.

Un altre ferro roent amb què es trobarà Osoro és la topada entre l’arquebisbat –promotor de la Universitat Catòlica– i l’Associació Catòlica de Propagandistes, gestora de la Universitat Cardinal Herrera – CEU. García-Gasco va marginar el CEU en trobar que era competència directa del *seu* centre, fins al punt d’amenaçar-lo de fer-lo fora de l’edifici del seminari que ocupen, llogats, a Montcada (Horta). Osoro, en canvi, manté una bona sintonia amb els propagandistes: “Avui dia és un do que hi haja persones com aquestes, capaces de mantenir la coherència entre els fets i els principis”, diu d’ells.

Don Pelayo a l’altar. El pas d’Osoro per Oviedo ha llegat declaracions histriòniques. Ha recordat amb orgull que fou a Covadonga “on va salvar-se Espanya” i que “la unitat d’Espanya és un bé moral”. Igualment, va barrar el pas a un escrit en què un grup de capellans atacaven la COPE, un document en què escrivien que “la unitat de l’Església és unitat en Crist, no en cap partit, i per això no s’ha de confondre amb la uniformitat ideològica o política”. El document, titulat “Participación política, calidad de la democracia y presencia pública de la Iglesia” i redactat pel departament de sociologia de l’arquebisbat asturià, observava “greus mancances d’objectivitat, prudència i independència política”, i titllava de “paradoxal” que l’Església “aparega, a ulls de la ciutadania, com un dels principals contribuents al clima de crispació”. Era el 2007.

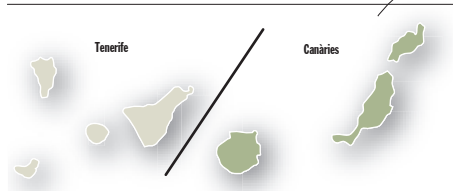
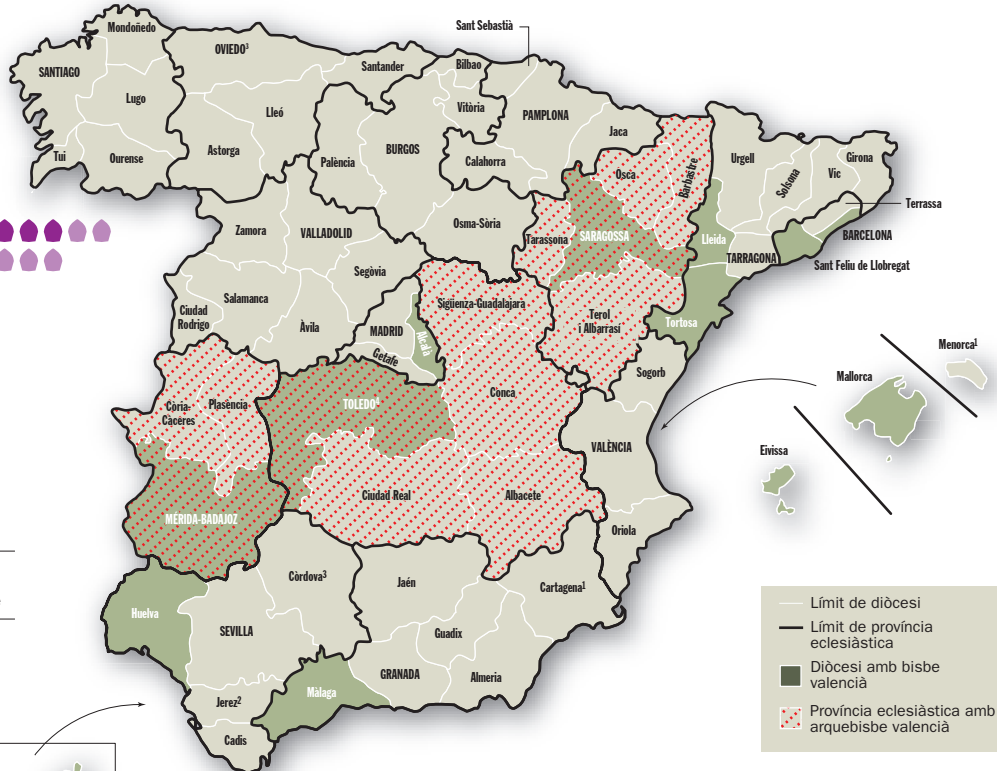
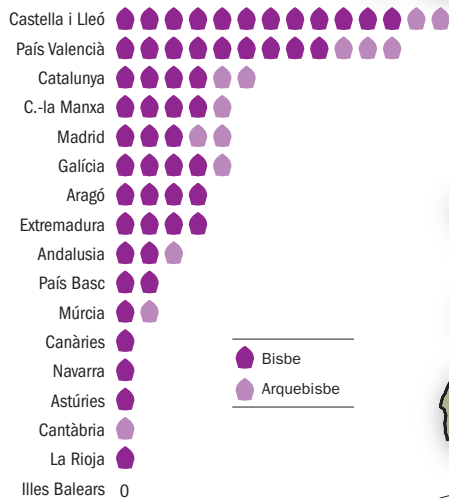
De la mateixa manera, en aquest cas a la Setmana Santa d’ara fa un any, una trentena de capellans asturians va fer ar-

Profetes fora de la seua diòcesi

L'abundància de bisbes valencians no evita que siguin absents de les diòcesis d'on són fills. A diferència de Galícia (3 bisbes dels 5 són gallecs), el País Basc (1 basc i 1 navarrès a les 3 diòcesis) i Catalunya (6 bisbes catalans, 3 valencians i només 1 de la resta de l'estat espanyol), el 100% dels bisbes del País Valencià no hi han nascut: Carlos Osoro (Cantàbria), Rafael Palmero (Zamora), Casimiro López (Sòria).

A l'estat espanyol hi ha 69 diòcesis, organitzades en 14 arquebisbats. A més, hi ha 1 arquebisbat castrense.

LLOC DE NAIXEMENT DELS BISBES I ARQUEBISBES

(1) Actualment sense bisbe. Fins ara, a Menorca hi havia Joan Piris —nou bisbe de Lleida—, i a Cartagena, Juan Antonio Reig Pla, que el 25 d'abril pren possessió del bisbat d'Alcalá d'Henares.
 (2) De la seua banda, el 6 de juny José Mazuelos Pérez serà investit nou bisbe de Jerez de la Frontera.
 (3) L'arribada de Carlos Osoro a València també deixarà vacant l'arquebisbat d'Oviedo, a més del canvi de destinació de Juan José Asejo, que abandona Còrdova per esdevenir bisbe coadjutor de Sevilla, pas previ a la seua designació com a arquebisbe sevillà.
 (4) Igualment, la pròxima partida al Vaticà d'Antonio Cañizares, arquebisbe valencià de Toledo, obligarà a trobar-ne un substitut.

ribar —a ell i a la premsa— un altre escrit crític amb Osoro, un document en què li recordaven que “l'Església d'Astúries té una història que no s'ha d'oblidar mai” i acusaven l'arquebisbe d'un notable excés de protagonisme. Conten que aquest, en una reunió del seu presbiteri a Covadonga, va etzibar que hi havia capellans de la diòcesi que “escriuen més que Menéndez Pelayo”. Tot plegat enmig del desenvolupament del sínode 2006-2009, convocat per Osoro després de vuitanta anys sense que n'hi haguera cap, a la diòcesi.

El cas de Lumen Dei. Però, sobretot, l'episodi més fosc del mandat d'Osoro a Oviedo té a veure amb l'associació Unió Lumen Dei, fundada per l'ex-jesuïta Rodrigo Molina, estesa arreu del món i que a Astúries compta amb uns 670 adeptes, dividits en dues con-

gregacions, una de les quals resideix al palau arquebisbal mateix. N'hi ha que la qualifiquen, ras i curt, de secta, i el ben cert és que la cúria vaticana va actuar a distància en percebre rumors de possibles “desordres sexuals i econòmics”. Javier Mahía, director de Lumen Dei a Astúries fins que el 2008 va esclatar l'escàndol segons el qual havia abusat sexualment d'algunes integrants del col·lectiu i havia provocat un forat comptable de 6 milions d'euros, va conversar directament amb Osoro sobre aquests rumors, i l'arquebisbe va optar pel *laissez faire*: “Els membres de Lumen Dei són grans persones; només sé això”, va ser el màxim que va dir. Javier Mahía i el capellà Daniel Zavala —que hi feia de president provisional— van ser rellevats del càrrec per Fernando Sebastián, l'actual arquebisbe emèrit de Pamplona, que mira de posar-hi ordre.

Zavala va provar d'impugnar la validesa del nomenament de Sebastián i d'esquivar les decisions preses al Vaticà, que no considerava legítim per a prendre una mesura com aquesta. Fernando Sebastián va emetre una missiva el 28 de juliol del 2008 en què qualificava de “situació molt greu” la “desobediència a la santa seu”. Monseñor Sebastián conclouïa la carta advertint que el cas era “molest” i que podia crear “problemes de consciència”, però cominava els associats que “a poc a poc es conega la veritat”, tot animant-los a “demanar a persones enteses i santes que els ajuden a orientar-se segons la doctrina sana i la consciència recta”.

El desmarcament de l'arquebisbe Osoro d'aquest afer va cridar l'atenció de molts fidels asturians, encara més tenint en compte que una part de la “si-

García-Gasco, un arquebisbe al servei del PP

Agustín García-Gasco abandona l'arquebisbat de València setze anys després d'haver-hi accedit, i ho fa com a cardenal, una mostra d'agraïment del Vaticà pels serveis prestats. L'alcalde Rita Barberà també en promou el nomenament com a fill adoptiu de la ciutat, per bé que, en tot aquest temps, ni s'ha esforçat a parlar la llengua pròpia de molts fidels ni tampoc no l'ha fomentada a les esglésies. Al seu bagatge, hi sobresurt l'organització de la V Trobada Mundial de les Famílies, els dies 8 i 9 de juliol del 2006, que va comptar amb la inestimable ajuda del govern valencià i del consistori: van esmerçar-hi milions d'euros, sense especificar quants.

Deixeble del renovador Vicente Enrique y Tarancón, de qui va ser vicari episcopal, en arribar a l'arquebisbat va distanciar-se dels seus postulats, fins al punt de rebre crítiques de massa protagonisme. El seu bisbe auxiliar Rafael Sanus va decidir de plegar el 2000, fart de la connivència de García-Gasco amb el PP d'Eduardo Zaplana.

L'estreta amistat amb Zaplana no va decaure amb Francisco Camps, amb qui no sols hi va haver la visita papal, sinó també la construcció de nombroses esglésies –entre les quals la primera del món dedicada a sant Josemaría Escrivá de Balaguer, o una altra, encara en construcció, en honor als “màrtirs del 36”, caiguts per “l'odi a la fe”, vora 500 dels quals han estat beatificats els darrers set anys–; el naixement de la Universitat Catòlica Sant Vicent Màrtir –els seus estudis de medicina van rebre el vist-i-plau immediat de l'executiu de Camps, però no del Consell d'Universitats estatal–; la concessió d'una de les dues llicències autonòmiques de TDT a la COPE; o sucoses aportacions dineràries de l'administració autonòmica. De fet, el 85% del pressupost de la Generalitat Valenciana destinat a rehabilitació de patrimoni va a parar a les arques de l'Església, que a més rep un tracte preferent a l'hora de signar crèdits amb l'Institut Valencià de Finances (IVF), de titularitat pública. Per exemple, el termini de devolució dels préstecs s'allarga fins a 23 anys, i no fins a 15, com és habitual en aquests casos.

Però, per damunt de tot, García-Gasco serà recordat per un reguitzell de frases per a la història. Per ell, “el model més perfecte de societat” és aquell en què “la mare dedica tot el temps al creixement dels seus fills”. Amb motiu de la

García-Gasco, Barberà, Camps i el president de la Diputació de València, Alfonso Rus, amb el monòlit en record de la visita papal de fons.

polèmica recent sobre l'avortament, el cardenal va demanar a les comissions falleres de “transmetre valors de vertadera ciutadania” i va pregar perquè “l'alegria de sant Josep sempre us done saviesa per a estimar la vida i rebutjar la mort provocada”. Segons García-Gasco, “també els no nascuts són germans nostres”. Igualment, l'arquebisbe valencià ha malparlat de la llei d'educació estatal, la LOE, que acusa de ser “producte de l'ànim de revenja de nacionalistes i separatistes”. Per a ell, de fet, “la confusió entre nacionalisme i terrorisme prové de l'ambigüitat dels partits nacionalistes”. En el cas de l'Iraq, però, va dir que “oposar-se a la guerra, si això vol dir ajudar l'estratègia terrorista, seria una errada moral i política de tràgiques i incalculables conseqüències”. La vigília de les eleccions del 14 de març del 2004, l'arquebisbe va editar un número especial de *Paraula* per demanar el vot a aquelles formacions “que beneficien tothom” i no als que “només es representen ells mateixos”. Ha fet servir festivitats religioses per criticar el govern de Zapatero –amb motiu de la diada de sant Vicent màrtir, comparà l'estat amb “les forces del mal que van calumniar i torturar, però no van vèncer” el sant valencià–, i va fer el cim en una multitudinària manifestació a Madrid, on etzibà que el “laïcisme radical” que en teoria practica Zapatero mena a la “dissolució de la democràcia”.

tuació molt greu” de què feia esment Sebastián la tenia dins de casa mateix.

Actituds cridaneres que mantenen un cert paral·lelisme amb algunes que ha adoptat García-Gasco a València els darrers anys de mandat. L'adquisició a la darrera etapa d'un luxós pis al passeig madrileny de la Castellana –com va fer Eduardo Zaplana en emigrar a la capital espanyola– i la reforma del palauet del seminari de Montcada on residirà des d'ara el cardenal –unes

obres que han superat els 200.000 euros– contrasten, i de quina manera, amb els comptes magres que presenta l'arquebisbat, un dèficit que no s'ha resolt ni amb la considerable venda d'actius encetada el 2000.

D'una altra banda, el nou arquebisbe va presentar-se davant la societat valenciana amb una carta en què acabava saludant “amb especial afecte” les diverses autoritats polítiques valencianes, així com “tots els grups polítics

que cerqueu el bé de la societat”. Caldrà copsar quins són aquests grups, si n'hi ha més d'un, i si el nou regent del palau arquebisbal estableix una línia de separació més nítida entre el poder polític i l'eclesiàstic.

Si el fill és com el pare, però, l'oposició al PP ja pot perdre tota esperança de millora. O no... Els fills, a voltes, es rebel·len en contra seu.

Victor Maceda